

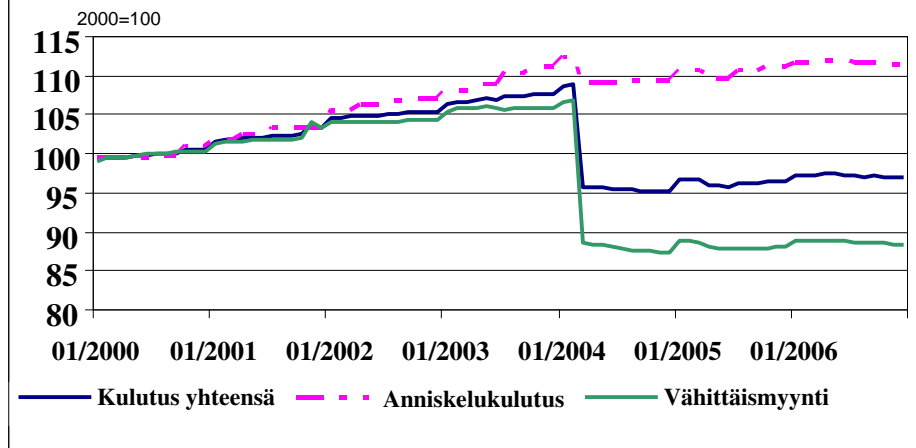
4.9.2007

Alkoholijuomien hintakehitys 2006

Prisutveckling för alkoholdrycker 2006

Jouni Vihmo
+358 9 3967 2494

S-posti:
etunimi.sukunimi@stakes.fi

Telefax
+358 9 3967 2497

Kuvio 1. Alkoholijuomien anniskelumyynnin ja vähittäiskulutuksen nimellishintaindeksejä 2000 - 2006

Alkoholijuomien nimellishinnat nousivat vuonna 2006 edelliseen vuoteen verrattuna noin 0,8 prosenttia. Vähittäismyynnissä hinnat nousivat noin 0,7 prosenttia. Anniskelumyynnin hinnat nousivat noin 1,1 prosenttia. Vähittäismyynnissä Alkon myymälöiden hinnat nousivat enemmän kuin elintarvikeliikkeiden hinnat.

Inflaatio huomioon ottaen alkoholijuomien reaali hinnat olivat 0,9 prosenttia matalammalla tasolla. Vähittäismyynnin hinnat olivat noin prosentin ja anniskelumyynnin hinnat noin 0,7 prosenttia matalammalla tasolla.

Veronalennusta edeltäneeseen vuoteen 2003 verrattuna alkoholijuomien reaali hinnat olivat 12 prosenttia matalammalla tasolla vuonna 2006. Anniskelumyynnin osalta veronalennuksen vaikutukset olivat alun perinkin pienet ja hintojen lasku tasaantui anniskelumyynnin hinnoissa jo vuonna 2005. Vähittäismyynnin reaali hinnat olivat vuonna 2006 edelleen 18 prosenttia matalammalla tasolla kuin vuonna 2003.

Sosiaali- ja terveysalan
tutkimus- ja kehittämiskeskus

Forsknings- och utvecklings-
centralen för social- och
hälsövården

National Research and
Development Centre for
Welfare and Health

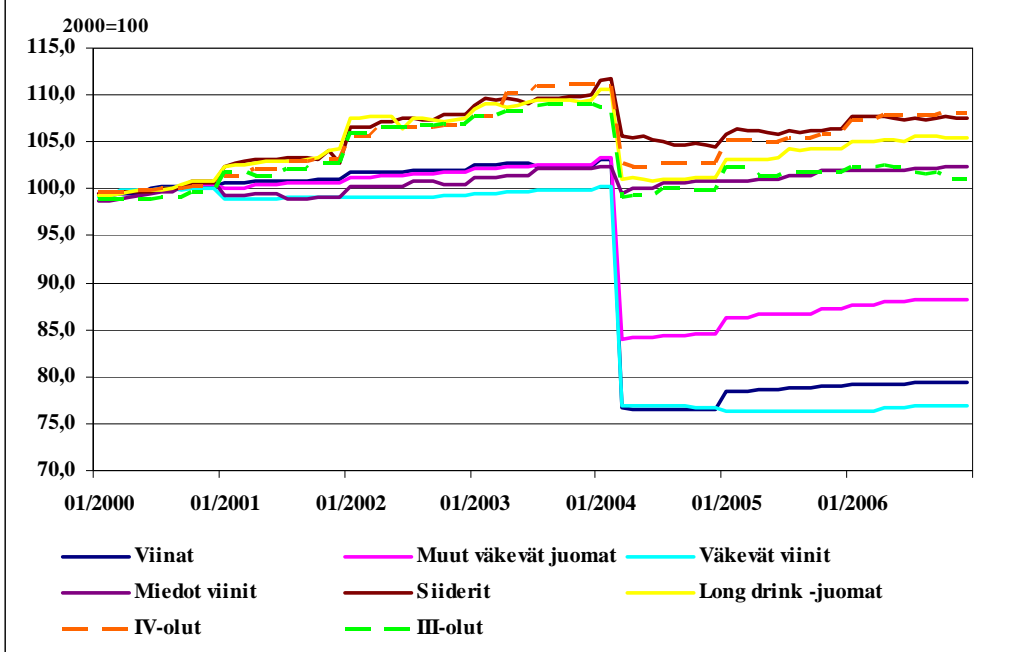
Puhelin (09) 39 671
Telefon +358 9 396 71
Phone +358 9 396 71

Telefaksi (09) 3967 2459
Telefax +358 9 3967 2459

www.stakes.fi

ISSN 1459-2355 (Internet)

Kuvio 2. Juomaryhmien nimellishintaindeksit 2000 - 2006

Juomaryhmittäin tarkasteltuna eniten nousivat IV-oluiden (2,3 %), long drink -juomien (1,6 %) siidereiden (1,4 %) ja muiden väkevien juomien (1,4 %) hinnat.

Hintojen nousu mietojen viinien (0,7 %), väkevien viinien (0,5 %), viinosten (0,5 %) ja oluen (0,1 %) osalta on ollut vähäisempää.

Vähittäismyynnin ja anniskelumyynnin hintojen kehitys noudatti samanlaista linjaa, kuitenkin niin, että viinosten ja mietojen viinien kohdalla anniskelumyynnin hinnat nousivat vähittäismyynnin hintoja selvästi enemmän.

Taulukko 1. Juomaryhmäkohtaiset nimellishintaindeksit vuositasolla 2003 - 2006

	2003	2005	2006	2006/2003 muutos %	2006/2005 muutos %
Viina	102,5	78,7	79,1	-22,8	0,5
Muut väkevät juomat	102,4	86,7	87,9	-14,2	1,4
Väkevä viini	99,7	76,3	76,7	-23,1	0,5
Mieto viini	101,7	101,3	102,0	0,3	0,7
Siideri	109,5	106,1	107,6	-1,7	1,4
Long drink	109,1	103,7	105,4	-3,4	1,6
IV-olut	110,0	105,4	107,8	-2,0	2,3
III-olut	108,5	101,8	101,9	-6,1	0,1
Juomaryhmät yhteensä	107,2	96,4	97,2	-9,3	0,8

Käsitteet ja määritelmät

Alkoholijuoma: Nautittavaksi tarkoitettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.

Väkevä juoma: Alkoholipitoisuus yli 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Näitä ovat viina ja muu väkevä juoma.

Väkevä viini: Viinistä tai hedelmäviinistä etyylialkoholia lisäämällä valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.

Mieto viini: viinirypäleistä, hedelmistä tai marjoista käymisteitse valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 15 tilavuusprosenttia etyylialkoholia ja joka ei sisällä lisättyä etyylialkoholia.

Vahva olut: Käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.

Keskiolut: Käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.

Vähittäismyynti: Vähittäismyynti Alkon myymälöistä ja tilauspalvelupisteistä sekä alkoholijuomien toimitukset elintarvikeliikkeille ja tilaviina- ja sahtimyymlöille.

Anniskelu: Alkoholijuomien toimitukset anniskeluravintoloille

A-ravintolat: anniskelulupa kaikille alkoholijuomille

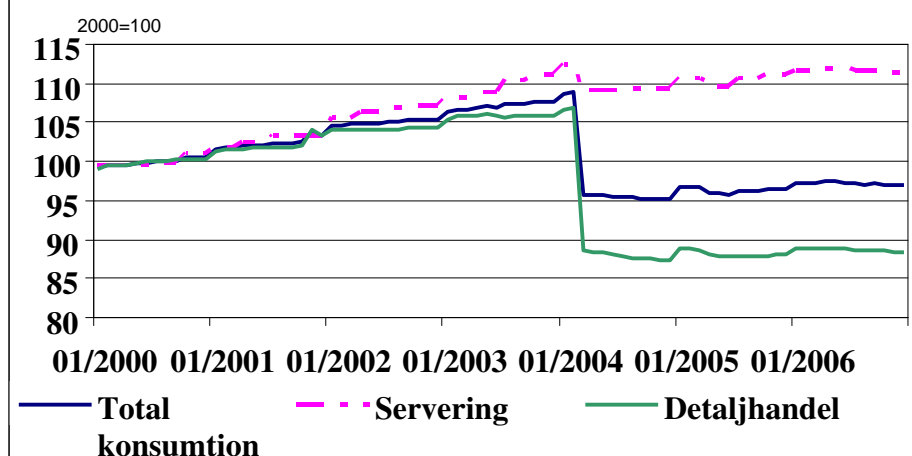
B-ravintolat: anniskelulupa miedoille alkoholijuomille

C-ravintolat: anniskelulupa etyylialkoholia enintään 4,7 tilavuusprosenttia sisältäville alkoholijuomille.

Prisutvecklingen för alkoholdrycker 2006

Jouni Vihmo
+ 358 9 3967 2494
Sähköposti:
etunimi.sukunimi@stakes.fi

Figur 1. Nominella prisindex för alkohol som serveras och detaljhandelsalkohol 2000–2006

År 2006 steg de nominella priserna på alkoholdrycker cirka 0,8 procent jämfört med året innan. Detaljhandels priser steg cirka 0,7 procent. Priserna på alkohol som serveras steg cirka 1 procent. I detaljhandeln steg priserna i Alkos butiker mer än priserna i livsmedelsbutikerna.

Med beaktande av inflationen var alkoholdryckernas realpriser 0,9 procent lägre. Detaljhandelspriserna var ungefär 1 procent och priserna på alkohol som serveras cirka 0,7 procent lägre.

Jämfört med året före skattesänkningen, dvs. 2003, var realpriserna på alkoholdrycker 12 procent lägre än 2006. I fråga om försäljning av alkohol som serveras var effekterna av skattesänkningen redan från början små och prissänkningen jämnades ut i priserna på alkoholdrycker som serveras redan 2005. År 2006 var detaljhandels realpriser fortfarande 18 procent lägre än 2003.

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämiskeskus

Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården

National Research and Development Centre for Welfare and Health

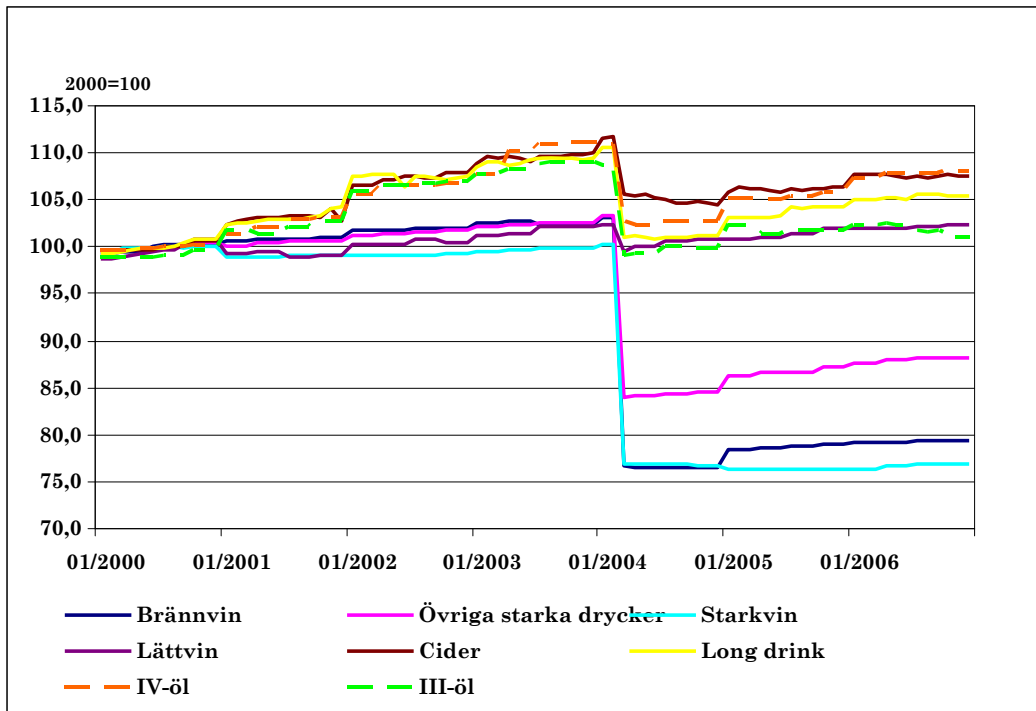
Puhelin (09) 39 671
Telefon +358 9 396 71
Phone +358 9 396 71

Telefaksi (09) 3967 2459
Telefax +358 9 3967 2459

www.stakes.fi

ISSN 1459-2355 (Internet)

Figur 2. Nominella prisindex för varugrupper 2000–2006

När man jämför de olika varugrupperna, framgår det att priserna på IV-öl (2,3 procent), long drink (1,6 procent), cider (1,4 procent) och övriga starka alkoholdrycker (1,4 procent) steg mest.

Prisstegringen för lättvin (0,7 procent), starkvin (0,5 procent), brännvin (0,5 procent) och öl (0,1 procent) var mindre.

Prisutvecklingen inom detaljhandeln och på alkohol som serveras följde en likadan linje, men när det gäller brännvin och lättvin steg priserna inom serveringen uppenbart mer än detaljhandelspriserna.

Tabell 1. Nominella prisindex per varugrupp 2003–2006

	2003	2005	2006	2006/2003 ändrings %	2006/2005 ändrings %
Brännvin	102,5	78,7	79,1	-22,8	0,5
Övriga starka alkoholdrycker	102,4	86,7	87,9	-14,2	1,4
Starkvin	99,7	76,3	76,7	-23,1	0,5
Lättvin	101,7	101,3	102,0	0,3	0,7
Cider	109,5	106,1	107,6	-1,7	1,4
Long drink	109,1	103,7	105,4	-3,4	1,6
IV-öl	110,0	105,4	107,8	-2,0	2,3
III-öl	108,5	101,8	101,9	-6,1	0,1
Varugrupperna totalt	107,2	96,4	97,2	-9,3	0,8

Begrepp och definitioner

Alkohol dryck: Dryck för njutningsändamål, vilken innehåller över 2,8 volymprocent etylalkohol.

Stark dryck: Alkoholhalten är över 22 volymprocent etylalkohol. Till denna kategori hör brännvin och övriga starka drycker.

Starkvin: Av vin eller fruktvin tillverkad alkohol dryck, vars alkoholhalt är högst 22 volymprocent etylalkohol.

Lättvin: Av vindruvor, frukt eller bär genom jäsnings tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 15 volymprocent etylalkohol och som inte innehåller tillsatt etylalkohol.

Starköl: I huvudsak av malt genom jäsnings tillverkad dryck, vars alkoholhalt är över 4,7 volymprocent etylalkohol.

Mellanöl: I huvudsak av malt genom jäsnings tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 4,7 volymprocent etylalkohol.

Detaljhandel: minutförsäljning i Alkos butiker och utlämningsställen samt leveranser av alkohol drycker till livsmedels-, gårdsvins- och sahtibutiker.

Servering: Leveranser av alkohol drycker till restauranger med serveringstillstånd.

restauranger med A-rättigheter: tillstånd till servering av alla alkohol drycker

restauranger med B-rättigheter: tillstånd till servering av svaga alkohol drycker

restauranger med C-rättigheter: tillstånd till servering av alkohol drycker som innehåller högst 4,7 volymprocent etylalkohol.

Alkoholijuomien hintakehitys laatuseloste

Tilastotietojen relevanssi

Alkoholijuomien hintaindeksi kuvaa kuluttajien alkoholijuomista maksamien hintojen kehitystä ja kertoo, kuinka paljon hinnat ovat muuttuneet vertailuajankohtaan nähden. Alkoholijuomien hintaindeksi 2000=100 -indeksin referenssijakso on vuosi 2000. Se on suoraa jatkoa alkoholijuomien hintaindekseille 1969=100 ja 1951:10=100. Julkaisun tiedot perustuvat pääasiassa Stakesin, Alko Oy:n ja Tilastokeskuksen keräämiin valtakunnallisiin tilastoihin ja rekistereihin. Niiden keruu perustuu Tilastolakiin (62/1994) ja Stakesin tilastotoimesta annettuun lakiin (409/2001).

Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Alkoholijuomien hintaindeksi lasketaan painottamalla yhteen alkoholijuomien vähittäismyyntihintaindeksi ja anniskeluhintaindeksi. Painoina käytetään laskettavaa indeksiä edeltävän vuoden alkoholijuomien kulutuksen arvo-osuuksia. Vähittäismyyntiin hintaindeksi lasketaan painottamalla yhteen Alko Oy:n laatimat Alkon alkoholijuomien hintaindeksit ja Tilastokeskuksen laskemat elintarvikeliikkeiden alkoholijuomien hintaindeksit. Painoina käytetään laskettavaa indeksiä edeltävän vuoden alkoholijuomien kulutuksen arvo-osuuksia.

Anniskeluhintojen hintaseurantaa varten Stakes kerää neljä kertaa vuodessa noin 150 ravintolalta esimerkkijuomien ravintolahintatiedot. Otoksessa on mukana keskimäärin 100 AB-ravintolaa ja 50 C-ravintolaa. Kyselyn ravintolat valitaan satunnaisotannalla ja yksi ravintola on kyselyssä mukana keskimäärin 3 vuotta. Niille otantaan valituille ravintoloille, jotka eivät vastaa määräaikaan mennessä, lähetetään muistutuskirje. Ravintolat ilmoittavat kustakin määritellystä juomaryhmästä suosituimman tuotteen hinnan. Hintaindeksien laskennassa sovelletaan Divisia-Törnqvist -indeksikaavaa.

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Vähittäismyyntiin tietojen oikeellisuus riippuu Alko Oy:ltä ja Tilastokeskukselta saatavien tietojen oikeellisuudesta ja tarkkuudesta. Virhettä epäiltäessä tiedot tarkistetaan. Anniskelumyyntiin tiedot ovat oikeita, jos ravintolat ilmoittavat hintatiedot oikein. Tietojen tallennusvaiheessa verrataan tietoja aikaisempiin ja suurten poikkeamien syyt pyritään selvittämään. Jos epäillään virhettä, tieto jätetään tilastoinnin ulkopuolelle. Myyntiin tulevat uudet tuotteet voidaan ottaa mukaan indeksilaskentaan vasta kun ne ovat olleet markkinoilla vähintään kahden laskentakauden ajan.

Prisutvecklingen för alkoholdrycker, kvalitetsbeskrivning

Statistikuppgifternas relevans

Prisindexet för alkoholdrycker visar hur priserna på alkoholdrycker som konsumenterna köper utvecklas och berättar hur mycket priserna har ändrats i förhållande till jämförelsetidpunkten. Referensperioden för prisindex 2000=100 för alkoholdrycker är år 2000. Den är en direkt fortsättning på prisindexen 1969=100 och 151:10=100 för alkoholdrycker. Uppgifterna i publikationen grundar sig i huvudsak på nationell statistik och nationella register som Stakes, Alko Oy och Statistikcentralen svarar för. Insamlingen av uppgifter för statistiken och registren grundar sig på statistiklagen (62/1994) och lagen om statistikväsendet vid Stakes (409/2001).

Metodbeskrivning för den statistiska forskningen

Prisindexet för alkoholdrycker beräknas genom att vikta samman detaljhandelsprisindexet och serveringsprisindexet för alkoholdrycker. Som vikter används värdeandelar för det föregående årets alkoholkonsumtion. Prisindexet för detaljhandeln beräknas genom att vikta samman Alko Oy:s prisindex för Alkos alkoholdrycker och de prisindex för alkoholdrycker i livsmedelsbutiker som Statistikcentralen beräknat. Som vikter används värdeandelar för det föregående årets alkoholkonsumtion.

För uppföljning av serveringspriserna samlar Stakes in prisuppgifter om exempeldrycker från cirka 150 restauranger fyra gånger per år. I urvalet ingår i snitt 100 restauranger med AB-rättigheter och 50 restauranger med C-rättigheter. Enkätrestaurangerna väljs ut genom randomiserat urval och en restaurang ingår i enkäten i snitt tre år. De restauranger som ingår i urvalet och som inte svarar innan tidsfristen löpt ut får ett påminnelsebrev. Restaurangerna meddelar för varje angiven varugrupp priset på sin populäraste produkt. I beräkningen av prisindexen tillämpas indexformeln Divisia-Törnqvist.

Uppgifternas riktighet och exakthet

Detaljhandelsuppgifternas riktighet beror på riktigheten och exaktheten hos de uppgifter som fås från Alko Oy och Statistikcentralen. När man misstänker fel, kontrolleras uppgifterna. Uppgifterna om försäljning av alkoholdrycker som serveras är korrekta, om restaurangerna angett korrekta prisuppgifter. När uppgifterna lagras jämförs de med tidigare uppgifter och man försöker utreda orsakerna till stora avvikelser. Om man misstänker ett fel, lämnas uppgiften utanför statistiken. Nya produkter som kommer till försäljning kan tas med i indexberäkningen först när de varit på marknaden under minst två beräkningsperioder.